

Diakenwijding James Keuben, Sint Catharinakathedraal, 1 juni 2024

Broeders en zusters in Christus Jezus onze Heer,
Beste James,

Paulus zegt:

“In Gods wijsheid heeft de wereld met al haar wijsheid God niet gevonden; daarom heeft God besloten hen die geloven te redden door de dwaasheid van de verkondiging.”

Wat zullen we nou krijgen? Wijd ik dan vanmorgen een Hernhutter of een piëtist tot diaken? En nog wel iemand met een master theologie van de TST. Hadden Plato, Aristoteles en Thomas van Aquino dan al geen filosofische Godsbewijzen?

Maar dat is niet wat Paulus hier met zijn krachtige bewoordingen bedoelt. En ik wijd vanmorgen wel degelijk een overtuigd katholieke jongen, die al als klein ventje wist dat hij priester wilde worden. Paulus zegt hier alleen maar dat het verkondigen van een gekruisigde Christus als Zoon van God en Verlosser van de wereld in de ogen van de filosofen – en niet alleen in die van hen – een dwaasheid is. Hoe kan iemand die de doodstraf van een slaaf ondergaat nu Verlosser van de wereld zijn? De Griekse filosofen wisten zich daar geen raad mee en achtten iemand die dat geloofde een dwaas.

Vandaag is het de gedachtenis van de H. Justinus. Hij onderging de marteldood in het jaar 165 te Rome, omdat hij daar een filosofische school had gesticht, waar hij langs filosofische weg getuigde dat we de volle waarheid alleen in Christus zullen kennen. Hij wist dat het christelijk geloof en de rede elkaar niet uitsluiten, maar elkaar daarentegen aanvullen. Het geloof vult de menselijke rede aan, doordat het menselijk verstand, verlicht door de Heilige Geest, dingen weet en inziet die zij langs alleen natuurlijke weg niet kan weten.

James, ik zie je een beetje nerveus worden, maar ik kan je verzekeren: een geloofsverkondiger hoeft niet per se het leven te verliezen. Een christen die getuigt van zijn christelijke levensovertuiging wordt echter ook in onze tijd vaak voor een dwaas versleten. Wij leven in een tijd van doorgesloten individualisme. De huidige hyperindividualist verwerpt de gedachte dat hij door een God is geschapen met een bepaalde wezensnatuur. Hij is er vast van overtuigd dat hij zijn eigen identiteit moet ontwerpen. Hij ontwikkelt en kiest een eigen ontwerp voor zijn ‘ik’. Medemensen ziet hij over het algemeen slechts als nuttig, voor zover zij kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van zijn ideale ik.

Binnen deze heersende trend past niet inzet voor anderen, laat staan het brengen van offers. Natuurlijk is niet iedereen in onze samenleving zo ‘ik-gericht’, maar het is wel een algemene tendens. Dit is een belangrijke oorzaak – en tevens gevolg – van het feit dat de overgrote meerderheid het geloof in de kruisdood van Christus als offer om ons van de erfzonde en andere zonden te verlossen dwaasheid acht. Een evangelist zei tegen een voorbijganger in het Amsterdamse Vondelpark: “weet u wel dat Christus voor u aan het kruis is gestorven?” “Nou,” zo luidde het laconieke antwoord, “dat had voor mij toch echt hoeven, hoor.” Tja, daar stond die evangelist met zijn goede gedrag.

Beste James, vandaag word je gewijd tot transeunt diaken op weg naar de priesterwijding. Als diaken zul je op sacramentele wijze de dienstbaarheid van Jezus tegenwoordig stellen in de geloofsverkondiging, de viering van de liturgie en de diaconale liefdewerken. Het woord dienstbaarheid is – om het zacht te zeggen – een weinig invoelbaar begrip voor de huidige ik-gerichte hyperindividualist. Deze kijkt niet primair naar hoe hij dienstbaar kan zijn aan anderen, maar hoe anderen dienstbaar kunnen zijn aan hem. Hij kijkt meer naar zijn rechten dan naar zijn plichten, als het over de samenleving gaat. Dat mensen aan de onderkant van de samenleving belanden, ziet hij als hun eigen schuld, wat overigens meestal niet het geval is. Ze hebben in zijn ogen gefaald of ‘het niet gemaakt’.

Maar dat maakt het getuigenis van Jezus’ dienstbaarheid juist zo broodnodig in onze tijd. Ook het verrichten van diaconaal liefdewerk is een vorm van de verkondiging van Christus, die ons leerde dat de liefde voor de naaste een gebod betreft dat evenwaardig is aan het eerste gebod, aangaande de liefde voor God. En die verkondiging werkt. Overal in parochies in West-Europa, ook in ons aartsbisdom, is het opmerkelijk dat een groeiend aantal jonge mensen, niet zelden uit families die al generaties van de Kerk vervreemd zijn, zich tot de Kerk wendt met het weloverwogen vrije besluit om zich te laten dopen, God als hun Schepper te erkennen en Christus te volgen. En het besluit om hun verdere ontwikkeling en vervolmaking van hun persoon niet in een zelf ontworpen identiteit te zoeken, maar in de navolging van Christus. En Christus openbaart ons niet alleen God, maar door Zijn menswording ook wie de mens is, een door God naar Zijn beeld en gelijkenis geschapen wezen (*Gaudium et spes*, nr. 22). Het is in Christus dat we onze ware identiteit vinden.

James, wees een moedige en vrijmoedige verkondiger van Christus, Zijn Evangelie en op sacramentele wijze van Zijn dienstbaarheid. Je blijft ook als priester diaken. Daar word ik in Italië altijd aan herinnerd als ik hoofdcelebrant in een pontificale H. Mis ben. Hoe heet het daar in de zomer ook mag zijn, zonder enige consideratie krijgt de bisschop door de ceremoniaris een dalmatiek aangereikt die hij onder zijn kazuifel moet dragen, ter herinnering aan het feit dat hij naast bisschop en priester ook altijd diaken is en blijft. James, we bidden dat je door de trouwe verkondiging en de sacramentele tegenwoordigstelling van Jezus’ dienstbaarheid velen mag brengen tot het bewuste en vrije besluit Hem na te volgen en in Jezus hun ware identiteit te vinden. Amen.